

UTKAST TIL SAKSFRAMLEGG

Forum: Skate

Møtedato: 13.03.2019

Sak 1/2019 Konsekvenser og oppfølging av IKT-sikkerhetsutvalgets forslag fra desember 2018 Behandlingssak

Historikk/bakgrunn

IKT-sikkerhetsutvalget ble nedsatt av regjeringen i september 2017, og bestod av:

- Skattedirektør Hans Christian Holte, Oslo (leder)
- Direktør - Cybersikkerhet Terje Wold, Tromsø
- Administrerende direktør Håkon Grimstad, Trondheim
- Head of Information Security Lillian Røstad, Nesodden
- Direktør internett og nye medier Torgeir A. Waterhouse, Oslo
- Forskningsleder Marie Moe, Trondheim
- Professor Lee A. Bygrave, Oslo
- Lagdommer Therese Steen, Oslo

Utvalgets mandat var å vurdere om det eksisterende regelverket på IKT-sikkerhetsområdet er godt nok, og om det ivaretar de nye digitale samfunnsutfordringene. Utvalget skulle også vurdere organisatoriske spørsmål og andre virkemidler enn de rent rettslige for å styrke IKT-sikkerheten.

Utvalget ble spesielt bedt om å se på tre problemstillinger:

- Er dagens regulering hensiktsmessig for å oppnå forsvarlig nasjonal IKT-sikkerhet?
- Har vi en hensiktsmessig fordeling og organisering av tverrsektorielt ansvar på etatsnivå innen nasjonal IKT-sikkerhet?
- Hvilke regulatoriske og organisatoriske grep bør gjøres for å styrke nasjonal IKT-sikkerhet?

IKT-sikkerhetsutvalget leverte sin utredning 3. desember 2018:

NOU 2018:14 IKT-sikkerhet i alle ledd – Organisering og regulering av nasjonal IKT-sikkerhet.

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt NOU-en på høring. Høringsfristen er 22. mars.

Vedlagt dette saksframlegget ligger:

- Vedlegg 1: Utvalgets mandatforståelse
- Vedlegg 2: Sammendrag NOU 2018:14

Det anses som nyttig at Skate diskuterer utvalgets forslag.

Forslag til beslutning:

Skatevirksomhetene bes ta med seg innspillene fra Skate i sine høringsuttalelser.

Presentasjon av saken

Begrepet IKT-sikkerhet

Utvalgets forståelse av begrepet «IKT-sikkerhet» fremgår av dette saksframleggets vedlegg 1.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår 5 tiltak:

- Ny lov om IKT-sikkerhet for samfunnskritiske virksomheter og offentlig forvaltning
- Krav om IKT-sikkerhet ved anskaffelser
- Etablering av et nasjonalt IKT-sikkerhetssenter
- Tydelig regulering og ansvar for tilkoblede produkter og tjenester
- Tydeligere styring og bedre koordinering av nasjonal IKT-sikkerhet

Hovedtrekkene i forslagene er utdypet i sammendraget fra utvalgets rapport i dette saksframleggets vedlegg 2.

Hovedtrekkene i utvalgets beskrivelse av utfordringsbildet

Det er styrings- og samordningsutfordringer

- Tverrsektorielt i statsforvaltningen
- På tvers av stat og kommune
- På tvers av offentlig og privat sektor (tjenester og infrastruktur utvikles og leveres i stor grad av private virksomheter)

Digitaliseringen av samfunnet utfordrer oppgaveløsning, ansvar og roller

- IKT-sikkerhet blir relevant på områder hvor det tidligere ikke var av betydning
- Grensene mellom tradisjonelle fagområder viskes ut (ekom, energiforsyning mv.)
- Samfunnssikkerhet (DSB) og statssikkerhet (NSM) overlapper
- Råd og veiledning fra myndighetene fremstår fragmentert og lite koordinert
- Utfordrer kommunikasjons- og koordineringsbehov (inkl. informasjonsdeling ved hendelser)
- Ulik organisering og regelverk for tradisjonell samfunnssikkerhet og beredskap og håndtering av «digitale hendelser»
- Tilsyn med IKT-sikkerhet oppleves som mangelfullt og lite koordinert

Mangelfull regulering av IKT-sikkerhet

- Utvalget mener eksisterende krav om sikring av informasjon ikke stiller tilstrekkelige krav til IKT-sikkerhet
- Varierende krav om IKT-sikkerhet i forskjellig sektorlovgivning
- Lite hensiktsmessig regulering av IKT-sikkerhet i offentlig forvaltning
- Sikkerhetsloven dekker ikke behovet for IKT-sikkerhet i samfunnet

Manglende incentiver for å investere i IKT-sikkerhet

- For lite kunnskap, forståelse og kjennskap til digitale trusler
- Bedriftsøkonomisk rasjonelle vurderinger fører til for lav ressursinnsats i et samfunnssikkerhetsperspektiv
- Utvalget mener offentlig sektors søkelys på effektivisering gjennom digitalisering gir en målkonflikt med IKT-sikkerhet

Anskaffelser og digitale sårbarheter

- IKT-sikkerhet ved anskaffelser er mangelfullt regulert
- Statens standardavtaler (SSA) er utilstrekkelige
- Tjenesteutsetting kan både gi bedre IKT-sikkerhet (profesjonelle leverandører med høy kompetanse) og øke risiko for virksomhetene (bl.a. pga. komplekse og uoversiktlige verdikjeder)

Utfordringer med IKT-sikkerhet i tilkoblede produkter og tjenester

- Mangelfull regulering (f.eks. kan myndighetene trekke produkter fra markedet pga. brannfare, men ikke som følge av manglende IKT-sikkerhet)
- Uklart myndighetsansvar (DSB, Nkom, Datatilsynet, NSM, Forbrukerrådet)
- Manglende åpenhet og informasjon om sårbarheter i produkter

Forslag til særskilte diskusjonspunkter i Skate

Hva er etter Skate-direktørenes syn mulige fordeler og ulemper ved utvalgets forslag om

- en ny lov om IKT-sikkerhet for samfunnskritiske virksomheter og offentlig forvaltning
- krav om IKT-sikkerhet ved anskaffelser
- tydeligere styring og bedre koordinering av nasjonal IKT-sikkerhet

---

Saken vil bli framlagt av IKT-sikkerhetsutvalgets leder Hans Christian Holte
Saksframlegget er utarbeidet av Difi i samråd med Holte
Oslo, 25.02.2019